

РЕШЕНИЕ НА ПЪРВОИНСТАНЦИОННИЯ СЪД (първи разширен състав)

8 юли 1999 година*

Член 90, параграф 3 от Договора за ЕО (понастоящем член 86, параграф 3 ЕО)
– Право на изслушване – Член 90, параграф 1 от Договора за ЕО (понастоящем
член 86, параграф 1 ЕО), във връзка с член 52 от Договора за
ЕО (понастоящем, след измененията член 43 ЕО) – Изключително право на
излъчване на телевизионни реклами във Фландрия

По дело T-266/97

Vlaamse Televisie Maatschappij NV, дружество, регистрирано съгласно
белгийското законодателство, с адрес на управление във Vilvoorde (Белгия),
за което се явява Francis Herbert и Dirk Arts, от адвокатурата в Брюксел, със
съдебен адрес в Люксембург в кантората на Carlos Gómez de la Cruz Zeyen,
56-58 Rue Charles Martel,

ищец,

срещу

Комисията на Европейските общности, представлявана от Wouter Wils, от
правния отдел, действащ като представител, със съдебен адрес в Люксембург
в офиса на Carlos Gomez de la Cruz, от нейния правен отдел, Wagner Centre,
Kirchberg

ответник,

с предмет иск за отмяна на Решение 97/606/ЕО на Комисията от 26 юни 1997
г. съгласно член 90, параграф 3 от Договора за ЕО относно изключителните
права за излъчване на реклами по телевизията във Фландрия (ОВ 1997 L 244,
стр. 18),

ПЪРВОИНСТАНЦИОННИЯТ СЪД НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
(първи разширен състав),

в състав: г-н В. Vesterdorf, председател, г-н С.В. Bellamy, г-н J. Pirrung, г-н А.
W. Н. Meij и г-н М. Vilaras, съдии,

секретар: г-н А. Mair, администратор,

като взе предвид писмената фаза на производството и впоследствие
заседанието от 20 ноември 1998 г.,

постанови настоящото

Решение

Факти, предшестващи спора

---

* Език на производство то: нидерландски.

1. Член 127 от Белгийската конституция предоставя на Съвета на френската общност и на Съвета на фламандската общност, правомощието да създадат правила относно културните въпроси, доколкото се отнасят до тях.

2. Фламандското законодателство относно медиите е било консолидирано със Заповед на Фламандското правителство от 25 януари 1995 г. за консолидиране на указите, отнасящи се до радиото и телевизията (Moniteur Belge от 30 май 1995, стр. 15058; изменение на Moniteur Belge от 31 октомври 1995 г., стр. 30555), която е ратифицирана с Указ на Съвета на фламандската общност от 23 февруари 1995 г. (наричан по-долу „Кодексът“).

3. Кодексът обединява, по-специално, разпоредбите, съдържащи се в Указа от 28 януари 1987 относно излъчването на радио- и телевизионни програми, радио- и телевизионни кабелни мрежи и относно одобрението на частните телевизионни дружества (наречен по-долу „Указ от 1987 г.“, Moniteur Belge от 19 март 1987 г., стр. 4196), Указ от 12 юни 1991 г., който предвижда правила относно радио- и телевизионните реклами и спонсорство (Moniteur Belge от 14 август 1991 г., стр. 17730) и Указ от 4 май 1994 г. относно радио- и телевизионните кабелни мрежи и лицензии за създаване и използване на такива мрежи и относно реклама на излъчването и производството на телевизионни програми (Moniteur Belge от 4 юни 1994 г., стр. 15434).

4. Членове 39 - 41 от Кодекса предвижда следното:

„Член 39. По предложение на Медийния съвет на Фламандското правителство може да лицензира частни разпространители при условията, посочени в настоящата глава.

За да получат лицензия, тези частни разпространители трябва да са учредени като юридически лица, регламентирани от частното право и със седалище в регион, в който се говори на нидерландски или в двуезичния регион на столицата Брюксел.

Член 40. Частните разпространители имат за цел да създават програми. Те могат да предприемат всякакви действия, които подпомагат пряко или косвено постигането на тази цел.

Член 41. Могат да се лицензират следните разпространители:

(1) частен разпространител, излъчващ за фламандската общност като цяло;
...”

5. Членове 44 - 50 от Кодекса съдържат разпоредби относно частните разпространители, излъчващи за фламандската общност като цяло. Първият параграф от член 44, точка 1 относно условията, уреждащи лицензиите, гласи следното:

„Частният разпространител, който излъчва за фламандската общност като цяло, трябва да има статут на частно дружество. Капиталът на дружеството

трябва да е съставен само от регистрирани акции. Поне 51 % от този капитал се записва от издателите на вестници и списания на нидерландски език”.

6. Първият параграф от член 46 предвижда, че „частните разпространители, които излъчват за фламандската общност като цяло, се одобряват за период от осемнадесет години.”

7. Първият и вторият параграф от член 80 от Кодекса предвиждат, че:

„Радио- и телевизионните разпространители или одобрени от фламандската общност не могат да излъчват реклами, освен ако не са лицензирани от фламандското правителство...

Само един от радио- и телевизионните разпространители или одобрени от фламандската общност и излъчващи за фламандската общност като цяло, може да получи лицензия за излъчване на реклами. Това изключително право също се прилага за нетърговските реклами.”

8. Съгласно приложимите разпоредби, Vlaamse Televisie Maatschappij (наричан по-долу „VTM” или „ищеца”), частно телевизионно дружество на нидерландски език, регистрирано във Фландрия, е одобрено с решение на Фламандското правителство от 19 ноември 1987 г., като единственото частно телевизионно дружество, лицензирано да излъчва за фламандската общност като цяло за период от 18 години.

9. С Кралска заповед от 3 декември 1987 г., потвърдена с решение на фламандското правителство от 11 декември 1991 г., на VTM също се предоставя лицензия за излъчване на реклами, както е предвидено в член 80 от Кодекса, за период от осемнадесет години.

10. Другият телевизионен разпространител, излъчващ за фламандската общност като цяло, публичната радио- и телевизионна корпорация Belgische Radio en Televisie Nederlands (наричана по-долу „BRTN”), контролирана от фламандската общност, няма лиценз да излъчва телевизионни реклами.

11. VTM е създадено през 1987 г. от девет съдружника, всички с участие във фламандската преса и всяко с 11,1 % дял от капитала.

12. По времето когато е заведено настоящото дело, само четирима акционери са притежавали капитала на VTM. Трима от тях са дъщерни фирми на Нидерландската медийна група Verenigde Nederlandse Uitgeverijen (наричана по-долу „VNU”). Четвъртият акционер, Vlaamse Media Holding (наричан по-долу „VMH”), държи 55,55 % от дяловете от капитала на ищеца. Първата и третата най-големи фламандски преструпи, Vlaamse Uitgevers Maatschappij NV и Concentra Holding NV, не притежават акции на VTM.

13. Съгласно първоначалната версия на Указа от 1987 г., повечето акции в частния разпространител, излъчващ за фламандската общност като цяло, е трябвало да се запазят за издателите на вестници и списания на нидерландски език със седалище във фламандски регион или региона на столицата Брюксел.

Изискването, седалището на съдружниците да се намират във Фландрия или Брюксел е било отменено след като Съда на Европейските общности го обявява за противоречащ на Договора (Решение от 16 декември 1992 г., Комисия/Белгия по дело C-211/91, *Resueil*, стр. I-6757).

14. На 16 декември 1994 г., VT4 Ltd (наричано по-долу „VT4“), дружество, регистрирано съгласно английското право със седалище в Лондон, което излъчва програми чрез сателит, насочени към фламандската общност, е подало жалба до Комисията относно изключителните права на VTM да излъчват телевизионни реклами във Фландрия.

15. На 13 юли 1995 г. Комисията е поискала от белгийското правителство да представи становището си относно съответствието на фламандското законодателство, даващо на VTM изключителните права за излъчване на телевизионни реклами във Фландрия, с разпоредбите на член 90 от Договора за ЕО (понастоящем член 86 ЕО) и член 59 от Договора (понастоящем, след изменението, член 49 ЕО). Накрая тя е преценила, че това законодателство не противоречи на разпоредбите на Общността относно свободното предоставяне на услуги, тъй като не забранява на телевизионни канали, създадени в другите държави-членки да излъчват реклами, насочени към фламандската общност.

16. На 10 януари 1997 г. Комисията е съобщила на белгийското правителство, че предоставеното изключително право на VTM не съответства на член 90, параграф 1 от Договора за ЕО (понастоящем член 86, параграф 1 ЕО), във връзка с член 52 от Договора (понастоящем, след изменението, член 43 ЕО), и го моли да представи своето становище в тази връзка.

17. Фламандските органи отговарят на това писмо от Комисията на 11 февруари 1997 г.

18. Едновременно с процедурата по параграф 16 по-горе, на 15 май 1997 г. Комисията предоставя на белгийското правителство мотивирано становище относно изискването 51 % от капитала на частния разпространител, излъчващ за фламандската общност като цяло, да бъде притежаван от издатели на вестници и списания на нидерландски език.

19. На 26 юни 1997 г., съгласно 90, параграф 3 от Договора за ЕО, Комисията приема Решение 97/606/ЕО относно изключителните права за излъчване на телевизионни реклами във Фландрия (ОВ 1997 L 244, стр. 18, наричано по-долу „оспорваното решение“) член 1, от което предвижда:

„Вторият параграф от член 80 и член 41, точка 1, от Кодекса на Фламандските разпоредби относно радио- и телевизионното разпръскване, спонсорството и кабелното разпространение, които предвиждат, че фламандското правителство може да даде лицензия само на един частен разпространител да излъчва за фламандската общност като цяло и да излъчва търговски и нетърговски реклами за тази общност, в случая - частното телевизионно дружество *Vlaamse Televisie Maatschappij NV*, и Решение на фламандската изпълнителна власт от 19 ноември 1987 г. и Кралската заповед от 3 декември

1987 г., потвърдена с Решение на фламандската изпълнителна власт от 11 декември 1991 г., чрез което VTM е било признато като единственото частно телевизионно дружество, излъчващо за фламандската общност като цяло и му е бил предоставен лиценз за включване на търговски реклами в неговите програми, съответстват на член 90, параграф 1 от Договора за ЕО, във връзка с член 52 от него.”

Производство и искания на страните

20. С иск, постъпил в секретариата на Първоинстанционния съд на 6 октомври 1997 г., ищецът е завел настоящото дело.

21. Съгласно член 14 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд и предложението на първи състав, Съдът е решил, след изслушване на страните в съответствие с член 15 от посочения по-горе правилник, да препрати делото за разглеждане от разширен състав.

22. Въз основа на доклад на съдията докладчик, Първоинстанционният съд решава да даде ход на устната фаза на производството и да приеме процесуално-организационни действия. По време на изслушването на доклада на съдията –докладчик, Първоинстанционният съд (първи разширен състав) решава да започне устна процедура и да приеме мерки за процесуална организация, в което иска страните да отговорят на определени писмени въпроси и да предоставят определени документи. Страните се съобразяват с тези искания.

23. Страните представят устните си аргументи и техните отговори на въпросите на Съда на заседание от 20 ноември 1998 г.

24. Ищецът иска Съдът да:

- отмени оспорваното решение;
- да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

25. Комисията поддържа, че Съдът трябва да:

- отхвърли молбата;
- да осъди ищеца да заплати съдебните разноски.

По същество

26. В подкрепа на иска си, ищецът повдига пет правни основания: на първо място, нарушение на неговото право на защита; на второ място нарушение на принципа на защита на правните очаквания, принципът на правна сигурност и задълженията за добросъвестност и грижа; на трето място, нарушение на член 90, параграф 1 и член 52 от Договора за ЕО; на четвърто място, злоупотреба с правомощия; и на пето място, нарушаване на член 190 от Договора за ЕО (понастоящем член 253 ЕО).

По първото правно основание: нарушение правото на защита

Първата част на първото правно основание:

- Обобщение на аргументите на страните

27. В първата част на първото искане, ищецът твърди главно, че предприятията, които извличат полза от приетата от държавата мярка, по смисъла на член 90, параграф 1 от Договора за ЕО не са трети страни в производството, при което е било прието решението съгласно член 90, параграф 3 от Договора. Впоследствие, на такова предприятие трябва да му се предостави същото право на защита, като това, дадено на заинтересованата държава-членка. Следователно, преди да се приеме решението на основата на тази разпоредба, трябва да се получат не само точните и пълни възражения, адресирани до заинтересованата държава-членка, но също така всички становища, представени на заинтересованите трети страни (Решение на Съда от 12 февруари 1992 г. по съединени дела С-48/90 и С-66/90 Нидерландия и други/Комисия, *Rescueit*, стр. I-565, параграфи 45 и 46). Тук случаят не е бил такъв, тъй като нито копие от жалбата, заведена от VT4, нито становищата на фламандското правителство относно възраженията, представени от Комисията, са му били съобщени. Освен това, той твърди, че Комисията се е позовала на тези становища (точка 13 от съображенията към решението), за да докаже, че не е компетентна по отношение на изключителните права.

28. В своя отговор ищецът поддържа, че не трябва да се прави разлика между правото на защита на държавата-членка, засегната от решението, прието съгласно член 90, параграф 3 от Договора и това на предприятията, имащи полза от оспорваната мярка. В своето решение по делото Нидерландия и др./Комисия, цитирано по-горе, Съдът на Европейските общности, не отхвърля възможността едно предприятие, което има полза от оспорваната мярка, да може да се ползва от същото право на защита като едно предприятие, до което е адресирано решението, прието съгласно член 85 от Договора за ЕО (понастоящем член 81 ЕО) или член 86 от Договора за ЕО (понастоящем член 82 ЕО).

29. Освен това, той твърди, че Комисията признава, че от практическа гледна точка, ищецът е в ситуация, подобна на тази на държавата-членка, която е адресат на оспорваното решение. На първо място, преамбюлът на решението разкрива, че белгийските органи и ищецът са били разглеждани по един и същи начин по отношение на техните права на защита. На второ място, Комисията е съобщила решението на белгийските органи и ищеца. На трето място, липсата на всякакъв спор по отношение на допустимостта на иска, означава, че, Комисията признава, че в съответствие с член 173 от Договора за ЕО (сега, след изменението, четвърти параграф от член 230 ЕО), ищецът пряко и лично е повлиян от решението, което следователно влияе върху неговото правно положение, както ако беше негов адресат.

30. Ищецът твърди, че в процедурата относно монопола върху излъчването на публични канали във Фландрия, Комисията е поискала от предприятията,

които се ползват от мярката да предоставят техните становища по съществуващото на жалбата относно този монопол преди да се започне формалната процедура.

31. Комисията отрича да е нарушила правото на защита на ищеца. Тя счита, че ищецът погрешно е разбрал обхвата на съдебното решение по делото Нидерландия и др./Комисия, цитирано по-горе, и практическия характер на процедурата по член 90, параграф 3 от Договора за ЕО. Съдът на Европейските общности е направил ясно разграничение между правото на защита на държавата-членка, засегната от решението, прието съгласно тази разпоредба и правото на защита на предприятията, ползващи се директно от оспорваната мярка.

- Съображения на Първоинстанционния съд

32. Съгласно член 90, параграф 1 от Договора за ЕО, държавите-членки имат задължението, в случаите на публично предприятие или предприятия, на които са дадени изключителни права, да се въздържат от прилагането или оставянето в сила на мерки, противоречащи на разпоредбите, съдържащи се в Договора, и по-специално на тези правила, които са уредени в член 6 от Договора за ЕО (понастоящем, след изменението член 12 ЕО) и членове 85 - 94 от Договора за ЕО (понастоящем член 89 ЕО) включително.

33. Член 90, параграф 3 от Договора изисква Комисията да гарантира, че държавите-членки спазват задълженията си що се отнася до предприятията, посочени в член 90, параграф 1 и изрично Ж предоставя правомощия да предприеме действия с тази цел чрез приемане на директиви и решения. Правните инструменти, които комисията приема на това основание, независимо дали са директиви или решения, са адресирани до заинтересованите държави-членки.

34. Доколкото Съдът на Европейските общности е постановил, член 90, параграф 3 предоставя правомощия на Комисията да определя, с решение, че дадена мярка на държава-членка, не съответства на разпоредбите на Договора и да посочи каква мярка, трябва да приеме държавата, към която е насочено решението, за да изпълни задълженията си съгласно правото на Общността (Нидерландия и др./Комисия, цитирано по-горе, параграф 28). Следва, че процедура, водеща до приемането на решение по член 90, параграф 3, представлява процедура, образувана срещу засегнатата държава-членка, и че като резултат, всяко предприятие, за което се отнася член 90, параграф 1 от Договора за ЕО, е трета страна по тази процедура. В противоречие на твърдението на ищеца, предприятие, което се ползва от оспорваната мярка на държавата, в процедурата съгласно член 90, параграф 3 от Договора, не е поставено, поради този обикновен факт, в положение, подобно на това, в което се намира предприятие, което е субект на процедура за установяване на това дали членове 85 и 86 от Договора (понастоящем членове 81 и 82 от ЕО) са били нарушени.

35. Съгласно установената съдебна практика, спазването на правото на защита във всички производства, образувани срещу лице и които задължително се превръщат в мярка, която неблагоприятно въздейства на

това лице, е основен принцип на правото на Общността, който трябва да се гарантира дори при отсъствието на разпоредби, регулиращи въпросното производство (вж. например, Нидерландия и др./Комисия, цитирано по-горе, параграф 44). Този принцип изисква съответната държава-членка да получи, преди решението да бъде нотифицирано съгласно член 90, параграф 3 от Договора, точно и пълно изложение на възраженията, които Комисията има намерение да повдигне срещу нея и трябва да бъде поставена в положение, в което тя ефективно е запозната със становищата на Комисията по отношение на заключенията, предоставени от заинтересовани трети страни (Решение по дело Нидерландия и др./Комисия, цитирано по-горе, параграфи 45 и 46).

36. От решението по дело Нидерландия и др./Комисия, точки 50 и 51, става ясно, че предприятие, за което се отнася член 90, параграф 1 от Договора, което е главният ползвател на обсъжданата мярка и е изрично упоменато в приложимата разпоредба, която директно се отнася до оспорваното решение и която директно въздейства върху икономическите последици от това решение, има право да бъде изслушано от Комисията по време на тези процедури.

37. Спазването на правото на изслушване, изисква Комисията да съобщава официално на предприятието, което извлича полза от оспорваната мярка, специфичните възражения, които са повдигнати срещу тази мярка, както са изложени в официалното писмо, адресирано до държавата-членка и, когато е целесъобразно, във всяко последваща кореспонденция, и да му предоставя възможност да се запознава ефективно със становищата по тези възражения. Въпреки това, не се изисква Комисията да предостави на това предприятие възможност да се запознае с нейното становище относно предоставените заключения от държавата-членка, срещу която е образувана процедурата в отговор на възраженията, които са били адресирани до нея или в отговор на заключенията, представени на трети заинтересовани страни, или формално да предаде копия от всички възражения, които са повдигнати в производството.

38. По настоящото дело е установено, че VTM е предприятието, което се ползва от изключителните права за излъчване на телевизионни реклами за фламандската Общност, което е изрично уредено във фламандското законодателство, че оспорваното решение се отнася пряко за него, и че е пряко повлияно от икономическите последици от това решение.

39. Също така от документите по делото става ясно, че Комисията е дала на белгийското правителство, с писмо от 10 януари 1997 г., формално уведомление за това, че е представила своето становище относно възраженията, което е било приложено към това писмо относно несъответствието на изключителното право, дадено на VTM, с член 90, параграф 1 от Договора, във връзка с член 52 от него. Фламандското правителство представя своите заключения относно тези възражения в писмо от 11 февруари 1997 г.

40. Копие от официалното уведомление и изложението на възраженията са били изпратени на ищеца и са били получени от него най-късно на 20 март

1997 г. С писмо от 16 май 1997 г. той представя своите заключения на Комисията в предписания двумесечен срок.

41. Доколкото ищецът не оспорва, че Комисията е приела оспорваното решение след като му е връчила съобщение да предостави своите коментари относно възраженията на Комисията „по монопола над телевизионните реклами във Фландрия” (преамбюл на оспорваното решение) или че тези възражения съответстват на тези, съдържащи се в оспорваното решение, трябва да се заключи, че е бил надлежно изслушан. Фактът, че белгийските органи също са могли да предоставят техните становища относно възраженията на Комисията не означава, обратно на твърдението на VTM, че заинтересованата държава-членка и предприятието ползващо се от държавната мярка са поставени в същото процесуално положение или че е имал същите права в производството съгласно член 90, параграф 3 от Договора.

42. Освен това, ищецът не може основателно да твърди, че Комисията се е позовала, по-специално, на заключенията на фламандското правителство за да твърди, че н е имала юрисдикция за изключителното право на ищеца. От съображение 13 на оспорваното решение като цяло става ясно, че Комисията първо е разяснила становището на белгийските органи относно това дали политиката в областта на културата е достатъчно основание за „даване на монопол в телевизионната реклама на VTM” (първи параграф от съображение 13) и най-накрая нейната собствена позиция по този въпрос (параграфи трети - седми от съображение 13).

43. Аргументите на ищеца, според които допустимостта на неговия иск предполага, че той е поставен в ситуация, аналогична на тази на адресата на оспорваната мярка, също трябва да не се вземат предвид. Съответствието с условията за допустимост на иска за отмяна, заведен от правен субект, който не е адресат на решението, не представлява основание за достигане до заключението, че това лице притежава същото право на защита, като лицето, до което е адресирано решението и срещу когото е образувано производство, което се превръща в мярка с неблагоприятно въздействие.

44. На последно място, фактът, че в производство, което се отнася до монопола върху излъчванията на публичните предавателни канали във Фландрия, Комисията е поискала от предприятието, ползващо се от държавната мярка, да предостави становището си по същество на жалбата срещу този монопол, преди да е било образувано формалното производство, не може да повлияе върху законността на оспорваното решение. Следователно, този аргумент трябва да се отхвърли като ирелвантен.

45. С оглед на описаното по-горе, първата част на първото искане трябва да се отхвърли.

Втората част на първото искане

- обобщение на аргументите на страните

46. Ищецът твърди, че Комисията предварително е решила да не взема предвид неговото становище относно изложението на възраженията, както е посочено от двете изявления относно съвместимостта на въпросната държавна мярка с правото на Общността, направени от Комисаря по въпросите на конкуренцията, съответно на 2 май 1996 г. и 5 февруари 1997 г.

47. Комисията оспорва това твърдение и поддържа, че от цитираните публични изявления, не може да направи заключение за възражение, което може да повлияе върху законността на оспорваното решение. Освен това, всяко решение прието съгласно член 90, параграф 3 от Договора, трябва да се приеме от колегията от членове на комисията.

- Съображения на Първоинстанционния съд

48. Първоинстанционния съд счита, че аргументите на ищеца не могат да се приемат.

49. Предмет на задължението за опазване на професионална тайна, с което всеки комисар е обвързан съгласно 214 от Договора за ЕО (понастоящем член 287 ЕО), изразяването на мнение на член на Комисията, отговарящ по въпросите на конкуренцията, по висящо производство съгласно член 90, параграф 3 от Договора, доколкото е строго лично и без да накърнява, принадлежи само на този комисар и не предопределя позицията, която Колегията от членове на Комисията ще приеме в края на производството. Съгласно член 163 от Договора за ЕО (понастоящем, след изменението член 219 ЕО), функционирането на Комисията се управлява от принципа на колегиалност. Този принцип се основава на принципа на равенство на Комисарите при вземането на решения, от който следва, по-специално, че решенията са предмет на колективна свобода на преценка (Решения на Съда от 23 септември 1986 г. по дело 5/85 AKZO Chemie/Комисия, Recueil, стр. 2585, параграф 30; и по дело C-137/92 P, Комисия/BASF и др., Recueil, стр. I-2555, параграф 63).

50. По настоящото дело първият документ, цитиран от ищеца, е доклада, подготвен от г-н Van Rompey от името на Медийния съвет на Фламандския парламент по време на изслушването на комисаря по въпросите на конкуренцията, което се е състояло на 2 май 1996 г. Този документ преди всичко гласи:

„Що се отнася до монопола на VTM, Европейският комисар се придържа към становището си, че монополът не отговаря на европейските правила. Към момента тече процедура пред Европейската комисия, в това отношение, по жалба, подадена от VT4 съгласно член 90 от Договора за ЕО.”

51. От този документ, става ясно, дори когато се тълкува в контекста на бележките, направени от говорителя, който се обръща към Фламандския парламент преди посочения по-горе комисар да говори, че Комисарят се ограничава да изрази „негово мнение” и да посочи, че Комисията подготвя процедура във връзка със съответствието на изключителното право, дадено на VTM с правото на Общността.

52. Вторият документ, статия в пресата от 14 май 1997 г., дава коментари от 5 февруари 1997 г., направени от г-н Van Rompey, Фламандският министър на медиите, както следва: „През м. февруари Европейският комисар, който отговаря за политиката на конкуренцията, Karel Van Miert, обеща да ни изпрати формално уведомление в началото на м. май.”

53. Освен факта, че тази статия само косвено отбелязва бележките, направени от Комисаря и факта, че формалното уведомление, към което той препраща, могат да се тълкуват, всъщност, само като решение на Комисията, прието в края на производството, което тя е образувала, въпросните бележки не могат да се разглеждат като направени от Комисията и следователно, „обещанието”, направено на фламандския министър на медиите от Комисаря може да се тълкува само в смисъл, че съществува възможност през май 1997 г. накрая да се приеме решение, обявяващо определени разпоредби от фламандското право относно радио- и телевизионното разпръскване за несъвместими с член 90, параграф 1, във връзка с член 52 от Договора.

54. На първо място, не се оспорва, че формалното уведомление, адресирано до белгийското правителство съгласно член 90, параграф 3 от Договора и окончателното решение, основано на тази разпоредба, са решения, които всъщност са предмет на общи дискусии.

55. На второ място, трябва да се отбележи, че вторият параграф от съображение 13 към оспорваното решение, тълкува определени аргументи, предоставени от VTM, доколкото съответстващия параграф в приложението към официалното уведомление, което ще рече параграф 12, не го упоменава. Следва, в противоречие на твърденията на ищеца, че Комисията всъщност е взела предвид становището, което той е предоставил.

56. С оглед посоченото по-горе, първото основание трябва да се отхвърли в неговата цялост.

Второто основание: нарушение на принципа на защита на правните очаквания, принципа на правната сигурност и задълженията за предпазливост и грижа

Аргументи на страните

57. Ищецът първо посочва, че Комисията е образувала срещу Кралство Белгия, няколко производства, насочени към законодателството относно радио- и телевизионното разпръскване, приложимо във фламандската общност.

58. По този начин, образуваното през м. март 1990 г. производство, въз основа на член 169 от Договора за ЕО (понастоящем член 226 ЕО), завършва с Решението Комисия/Белгия, цитирано по-горе. В това решение, Съдът постановява, че Кралство Белгия не изпълнява задълженията си по членове 52 и 221 от Договора за ЕО (понастоящем, след изменението, член 294 ЕО) като са запазили 51 % от капитала на не-публично телевизионно дружество, който

обслужва цялата фламандска общност за издателите на всекидневни и седмични вестници, чиито седалища се намират в регион, където се говори нидерландски или в двуезичния регион на столицата Брюксел. Следователно, никоя от другите разпоредби на Указа от 1987 г. не се разглежда като противоречаща на член 52 от Договора.

59. Освен това, през м. юли 1995 г., Комисията дава на белгийските органи формално уведомление, в производството по член 90, параграф 3 от Договора, да представят тяхното становище относно съответствието на изключителното право, дадено на ищеца, с разпоредбите на член 90, параграф 1 от Договора, във връзка с член 59 от него. Това производство накрая приключи.

60. Тъй като тези производства, дават възможност на Комисията да провери законността на Указа от 1987 г. като цяло, в контекста на правото на Общността, ищецът твърди, че разпоредбите на този указ, на който тази процедура не се отнася, могат да се разглеждат като съвместими с Договора.

61. Твърди се, че тази ситуация е оставила ищеца да се ползва от оправданото очакване, че Комисията повече няма да оспорва законността на фламандските разпоредби относно радио- и телевизионното разпръскване в контекста на правото на Общността.

62. Следва, че при обявяването на изключителното право, дадено на VTM в противоречие с член 90, параграф 1 от Договора, във връзка с член 52 от него, Комисията не е спазила принципа на Общността за защита на легитимните очаквания (Решение на Съда от 3 май 1978 г. по дело 112/77 *Töpfung*/Комисия, *Recueil*, стр. 1019, точка 19; и от 17 април 1997 по дело C-90/95 *R, de Compte*/Парламент, *Recueil*, стр. I-1999, точки 39 и 40), в съответствие с който, всяко лице, което е в ситуация, от която е видно, че администрацията на Общността, като му дава точна гаранция, го е оставила да се ползва от оправданите очаквания, има право да се позове на този принцип (Решение на Първоинстанционния съд от 16 октомври 1996 г. по дело T-336/94 *Efisol*/Комисия, *Recueil*, стр. II-1343, точка 31).

63. Отношението на Комисията също така е довело до неизпълнение от нейна страна на задължението за добросъвестност и грижа и до неспазване на принципа на правната сигурност. Ищецът посочва, че този принцип, възпрепятства Комисията от образуване на нови процедури срещу разглежданото законодателство, тъй като съвместимостта с правото на Общността вече е била предмет на цялостна проверка. Тази ситуация е сравнима с тази на националния съд, който е възпрепятстван, по силата на принципа на правната сигурност, да отправи преюдициално запитване относно законността на акт на Общността, когато този акт не е бил оспорен през периода, определен в Договора (Решение на Съда от 9 март 1994 г. по дело C-188/92 *TWD Textilwerke Deggendorf*, *Recueil*, стр. I-833, точки 24 - 26).

64. В своя отговор, ищецът отхвърля твърдението на Комисията, че той оспорва прякото действие на член 90, параграф 1 и член 52 от Договора, и следователно възможността, предоставена на националните съдилища да се произнесат по законосъобразността на разпоредбите, съдържащи се в

националното законодателство, които вече са били анализирани от Комисията и, ако е целесъобразно, да ги обяви за противоречащи на упоменатите по-горе разпоредби. Въпреки това, задължението за добросъвестност и принципът на правната сигурност възпрепятстват Комисията – и само нея – от повдигането на въпроса относно съответствието на изключителното право, дадено на VTM, с правото на Общността. При липсата на съществени изменения към споразуменията, съдържащи се в указа, регулиращ изключителното право, което би обосновоало нова проверка от страна на Комисията, упоменатото по-горе изключително право става окончателно, доколкото Комисията има интерес от продължаването на проверката, която е бил завършена с Решението по дело Комисия/Белгия, цитирано по-горе.

65. Допълнителният аргумент на Комисията, че тя едва ли може да очаква незабавно да има на свое разположение цялата необходима информация за да извърши пълен фактически и правен анализ и за образува без забавяне всички възможни производства, всеки път когато държава-членка приеме мярка, която може да наруши една или няколко разпоредби на правото на Общността, се основават на погрешното тълкуване на задължението за добросъвестност. Задължението за добросъвестност, съдържащо се в член 155 от Договора за ЕО (понастоящем член 211 ЕО) изисква, Комисията вследствие на жалбата, да не ограничава своето разследване главно до подробности относно националната мярка, посочена в жалбата или главно до разпоредбите на правото на Общността, посочени в тази жалба, но трябва също така да разгледа националната мярка в нейната цялост в контекста на правото на Общността като цяло.

66. Ищецът счита, че Комисията е следвало да може, от тълкуването на фламандските разпоредби относно радио- и телевизионното разпръскване с обикновена грижа, да докаже, в процедурата съгласно член 169 от Договора, завършена с Решението по дело Комисия/Белгия, цитирано по-горе, че Указът от 1987 г. дава на VTM изключително право; в противен случай не е изпълнила задължението си за добросъвестност, така че приемането на оспорваното решение представлява нарушение на принципа на защита на легитимните интереси по отношение на ищеца. Като втора възможност, ищецът не отрича възможността, че по време на производството Комисията е доказала съществуването на изключително право и преглежда неговото съответствие с Договора. В този случай, оценката на Комисията относно съответствието на това изключително право с Договора в образуваното производство по настоящото дело, представлява нарушение на принципа на защита на легитимните очаквания по отношение на ищеца и следователно ищецът може законосъобразно да се позове на принципа на правната сигурност, за да постигне отмяна на оспорваното решение.

67. В подкрепа на втората част от тази алтернатива, ищецът цитира обоснованото становище, което Комисията е изпратила на белгийското правителство на 13 февруари 1991 г. относно правилата, наложени с цел одобряване на частните разпространители, което гласи:

„Средствата, избрани от фламандската общност за постигане на тази цел, въпреки това, не са съвместими с правото на Общността. Вярно е, че член 90

от Договора дава право на държавите-членки за предоставят специални права на разпространителите, както следва от Решение на Съда от 30 април 1974 г. по дело 155/73 *Sacchi, Recueil*, стр. 409. Въпреки това, този член предвижда, че държавите-членки не могат да оставят в сила мерки, които са в противоречие с разпоредбите, съдържащи се в Договора. Ако държава-членка предостави специални права на частно дружество, тя не може да се намесва в структурата на капитала на това предприятие чрез мерки, противоречащи на членове 52 и 221 от Договора) които, освен това, не могат да се оправдаят с публична политика чрез позоваване на член 56 от Договора.”

68. Комисията оспорва аргумента на ищеца, според който Комисията не е трябвало да започва процедура, която да доведе до приемането на оспорваното решение; това би означавало, че знаейки за съществуването на придобито право, е нарушила разпоредбите на Договора, които имат пряко действие.

69. Тъй като разпоредбите на член 90, параграф 1 от Договора, във връзка с член 52 от него, имат пряко действие, тяхното приложение по никакъв начин не зависи от стъпките, които са предприети от Комисията съгласно член 90, параграф 3 от Договора. Следователно, несъответствието с изключителното право на ищеца с правото на Общността, е можело да се докаже при всяко положение от националния съд. В последствие, не може да има легитимни очаквания, които предполагат, че несъвместимостта не може да се докаже.

70. При условията на евентуалност, Комисията отбелязва, че едва ли може да очаква веднага да има на свое разположение цялата информация, за да извърши пълен фактически и правен анализ и да образува незабавно всички възможни производства, всеки път когато държава-членка приема мярка, която може да нарушава една или повече разпоредби на правото на Общността.

Съображения на Първоинстанционния съд

71. Съгласно утвърдената съдебна практика, принципът на защита на легитимните очаквания образува част от правния ред на Общността (Решението *Törfel/Комисия*, цитирано по-горе, точка 19). Правото да се позове на принципа на защита на легитимните очаквания се отнася до всяко лице, което е в ситуация, в която е очевидно, че администрацията на Общността му е позволила да си ползва от оправданите очаквания, по-специално като му е дала конкретни уверения (Решение на Първоинстанционния съд от 14 септември 1995 г. по дело T-571/93 *Lefebvre и др./Комисия*, *Recueil*, стр. II-2379, точка 72).

72. По настоящото дело, въпреки че Комисията с цел проверка на съответствието на фламандските разпоредби относно радио- и телевизионното разпръскване с разпоредбите на Договора, за период от няколко години, първа е образувала и след това е приключила производството относно същите разпоредби, които въпреки всичко остават неизменени, трябва да се отбележи на първо място, че на ищецът не е давано уверение, както е признал по време на заседанието, що се отнася до законността, в

контекста на член 90, параграф 1 и член 52 от Договора, на разпоредбите на фламандските правила, даващи на VTM изключително право за излъчване на телевизионни реклами за фламандската общност като цяло; на второ място, начинът, по който Комисията извършва своята проверка на съответствието на тези правила с разпоредбите, съдържащи се в Договора, не са били такива, че да породят у ищеца оправдани правни очаквания.

73. Извлечение от мотивираното становище, съобщено от Комисията от белгийското правителство на 13 февруари 1991 г., на което се позовава ищеца (параграф 67 по-горе), не съдържа нищо, което да предполага, че Комисията до тогава вече е проверила дали правилата, определящи изключителното право са били в съответствие с всички разпоредби на Договора. Това извлечение просто потвърждава основното правило, чрез което не се забранява даването на специални или изключителни права, при условие, че не са нарушени разпоредбите на Договора и фактът, че държава-членка „не може да има участие в структурата на капитала” на предприятие, на което са му дадени такива права” „с мерки, противоречащи на членове 52 и 221 от Договора”. Въпреки това, приетата в мотивираното становище позиция, не представлява уверение, дадено от Комисията и следователно не може да породи у ищеца оправдани правни очаквания, че съответствието на изключителното право, предвидено от фламандските разпоредби, няма да бъде поставено под въпрос в контекста на разпоредбите, съдържащи се в Договора.

74. По същия начин, неповдигането на въпроса за съответствието на изключителното право в контекста на член 90, параграф 1 от Договора, във връзка с член 52 от него, в производството, което се образува преди това, което завършва с оспорваното решение, не може да се смята за конкретно уверение. Трябва да се отбележи, че тази ситуация не съответства на тази на лице, което има основателни очаквания относно законосъобразността на административен акт, който е в негова полза (Решение по дело *de Compte/Парламент*, цитирано по-горе). Следователно, заключението, че националните правила са несъвместими с правото на Общността не може да се сравнява с отмяна на благоприятен административен акт, на чиято законност се позовава лицето.

75. Що се отнася до аргументите на ищеца, че Комисията не изпълнява своето задължение за добросъвестност и грижа, трябва да се отбележи, че съгласно член 90, параграф 3 от Договора, „Комисията гарантира прилагането на разпоредбите на този член и, когато е необходимо, отправя съответните директиви и решения до държавите-членки”. Освен това, съгласно членове 155 и 169 от Договора, Комисията е пазител на законността в Общността. В това ѝ качество, в общите интереси на Общността, нейната функция е да гарантира, че разпоредбите на Договора се прилагат правилно от държавите-членки и да констатира съществуването на всякакви нарушения на задълженията, произтичащи от него, с оглед тяхното прекратяване (Решение на Съда от 4 април 1974 по дело 167/73 Комисия/Франция, *Rescueil*, стр. 359, точка 15). Следователно, Комисията е тази, която трябва да определи дали е наложително да се предприемат действия срещу държава-членка, съгласно член 169 и член 90, параграф 3 от Договора и коя разпоредба, по нейно

мнение, е нарушила държавата-членка, както и да прецени кога да започне процедура срещу нея (вж. по отношение на член 169 от Договора единствено, Решение на Съда от 18 юни 1998 г. по дело C-35/96 Комисия/Италия, Recueil, стр. I-3851, точка 27). В това отношение от формулировката на член 90, параграф 3 от Договора и от схемата на член 90 като цяло, следва, че Комисията притежава широка свобода на действие в областите, обхванати от параграфи 1 и 3, и двата относно действия, които тя счита за необходими и по отношение на подходящите за тази цел мерки (Решение на Съда от 20 февруари 1997 г. по дело C-107/95 P Bundesverband der Bilanzbuchhalter/Комисия, Recueil, стр. I-947, точка 27).

76. Следва, че когато Комисията счита, че национални разпоредби противоречат на разпоредби на правото на Общността, различни от тези, чието нарушаване е обосновоало започването на предишни производства, тя може да образува ново производство за обявяване на по-нататъшно неизпълнение на задълженията за да се освободи напълно от задължението, възложено Ж съгласно членове 155 и 169 от Договора (вж., в тази връзка Решението по дело Комисия/Италия, цитирано по-горе, точка 28). По подобен начин, ако се констатира, че държава-членка е нарушила член 90 от Договора, дори ако предполагаемото несъответствие на националните правила с правото на Общността вече е обосновоало започването на няколко производства, дава право на Комисията да отнесе съответното решение към тази държава-членка, за да гарантира прилагането на този член.

77. Тъй като Комисията не е задължена да извърши наведнъж проверката на законността на националните разпоредби в контекста на всички правила, съдържащи се в Договора, аргументът, който ищецът извлича от задължението за добросъвестност и грижа, което член 155 от Договора налага върху Комисията, когато води процедура, трябва да се отхвърли.

78. На последно място, тъй като ищецът не доказва, че Комисията му е дала конкретни уверения, че разпоредбите на фламандското законодателство, регулиращи предоставянето на изключително право, са съвместими с член 90, параграф 1 от Договора във връзка с член 52 от него, и няма специфични фактори, на които той е могъл да обоснове своите очаквания, че тези правила биха се допуснали от Комисията, не може основателно да се твърди, че Комисията не е спазила принципа на правната сигурност като е образувала производство, което е довело до приемането на оспорваното решение.

79. С оглед на всичко посочено по-горе, второто правно основание трябва да се отхвърли.

Трето правно основание: нарушаване на член 90, параграф 1 във връзка с член 52 от Договора

Аргументи на страните

80. Ищецът оспорва, че нито разпоредбите на Кодекса, нито мерките за тяхното прилагане представляват нарушение на член 90, параграф 1 от Договора, във връзка с член 52 от него, поради това, че техните „цели

и...действие са безспорно протекционистки” (съображение 12 от оспорваното решение).

81. В първата част на правното основание, ищецът поставя въпроса за оценката на Комисията относно обосноваването на изключителното право, което е временно предоставено.

82. Счита се, че въпросът за необходимостта и следователно за обосноваването на изключителното право, трябва да се разгледа първо. Тъй като е било доказано, че има основателни причини държавата-членка да предостави изключително право, всички възражения, основани на свободата на установяване и които в действителност се отнасят единствено до действието на изключването, присъщо на изключителното право, се оказват ирелевантни.

83. Той твърди, че Съдът е знаел, че целите на политиката в областта на културата са цели от общ интерес, които една държава-членка може законосъобразно да преследва чрез определяне на статута на своите органи, занимаващи се с радиоразпръскване, по съответния начин (Решения на Съда от 5 октомври 1994 г. по дело C-23/93 TV10, Recueil, стр. I-4795, точка 19, и от 26 юни 1997 г. по дело C-368/95 Familiapress, Recueil, стр. I-3689, точка 18).

84. Въпреки това, в настоящия случай публичните органи са предвидили разпоредба, когато фламандското излъчване е било либерализирано за предоставяне на временно изключително право на един частен разпространител поради целите на политиката в областта на културата и, по-специално, за запазване на плурализма и независимостта на пресата.

85. Неизбежно е било пускането на комерсиален канал във Фландрия да доведе до промяна на инвестициите в рекламата от пресата към комерсиалната телевизия.

86. Ефектът от заместването на някои от традиционните изразни средства на рекламата с комерсиалната телевизия, което е било по-високо от очакваното, води до загуба на печалба за пресата. Между 1988 г. и 1990 г. дялът от комерсиалния рекламен пазар, притежаван от вестниците намалява от 25 % на 17 %, а този на списанията от 43 % на 24 %. Това разместване е в полза на комерсиалната телевизия, чиито дял на пазара е бил около 34 % през 1990 г. Тази загуба на печалба може само отчасти да се компенсира с платените от ищеца дивиденди на пресгрупите, които са притежавали капитала му. Като последица, фламандската преса се приспособява към новите условия на конкуренция на пазара на рекламите. Фламандската медийна политика, по такъв начин, дава възможност тази реорганизация, която е била неизбежна след либерализацията на фламандския пазар, да бъде извършена чрез продължаване съществуването на независима и плуралистична преса във Фландрия без публичните органи да дават субсидии водещи, до разрушаване на конкуренцията.

87. Ищецът също така оспорва причините, поради които Комисията счита, че не е съществувало необходимото отношение между политиката в областта на

културата за запазване на плурализма във фламандската преса и предоставяне на временно изключително право на ищеца да ръководи комерсиална станция във Фландрия.

88. На първо място, от оспорваното решение става ясно, че „Кодексът не гарантира на всеки фламандски издател на вестници, без разграничение, правото да бъде акционер в VTM или да получава дивиденди от неговата печалба” (четвърти параграф от съображение 13 от преамбюла). В това отношение ищецът отбелязва на първо място, че всички издатели на вестници и списания на нидерландски език са имали възможност да придобият дял от неговия капитал, когато е бил регистриран. Неудобствата на конкуренцията, които сега някои от тях понасят, следователно, не са преките последици от изключителното право, дадено на ищеца, а от тяхното собствено отношение. Комисията също така е пропуснала да посочи, кои издатели не са съществували, когато ищецът е бил създаден, а е влязъл на фламандския пазар на пресата от 1987 г. Във всеки случай, никой от тези нови издатели не е бил субект на такова неблагоприятно въздействие, създадено от пускането на комерсиалната телевизия на рекламния пазар, както издателите, които са съществували, когато той е бил създаден, поради това, че са можели, от започването на тяхната дейност, да водят отчетност, при която се взема под внимание намаляването на дяловете на рекламния пазар, притежавани от пресата.

89. На второ място, ищецът оспорва аргумента, че „не съществува гаранция, че приходите на VTM от реклама, които се разделят между акционерите пропорционално на техните дялове от капитала, ще се използва от тях за да подпомогне преодоляването на възможни финансови трудности на вестниците” (четвърти параграф от съображение 13 на преамбюла на оспорваното решение). В това отношение, той отбелязва, че е платил на своите акционери дивиденди, а не печалби от реклама, и че Комисията не е отбелязала други цели, за които тези приходи могат да се използват. Като допълнение, финансовото състояние на издателите трябва да бъде стабилно, ако искат да бъде гарантиран плурализма в пресата. Следователно, въпросът, който се появява не е дали финансовите приходи, получени от издателите по силата на техните акции, отива директно за техните издания, а дали този приход подпомага укрепването или възможното възстановяване, на финансовото здраве на тези издатели. Ищецът се позовава на развитието на финансовите позиции на вестник De Morgen за да демонстрира ефективността на фламандската медийна политика.

90. На трето място, ищецът не приема аргумента, че „условията, посочени в Кодекса относно структурата на единствената частна телевизионна корпорация във Фландрия трябва да получи разрешение от изпълнителната власт на Фландрия, което ще рече разпоредби, осигуряващи 51 % от капитала за издателите на фламандска преса, не са ефикасни за постигането на заявената културна цел, тъй като не е невъзможно капитала на VTM, и по-специално запазен дял от 51 %, да се концентрира в ръцете на един акционер, за сметка на запазването на плурализма в медиите” (пети параграф от съображение 13 от преамбюла на оспорваното решение). Фламандският законодател оставя на издателите да решат дали ще вземат участие в капитала

на ищеца или не. Освен това, запазването на 51 % от дяла на ищеца, предлага на издателите, които искат да имат дял в него, достатъчно сигурност, че прехвърлянето на приходите от реклама от пресата на телевизията не би имало неоправдано въздействие върху тяхното финансово състояние.

91. Възможността за издател, придобил мажоритарен дял акции от акциите на ищеца не прекъсва непременно връзката между даденото изключително право и запазването на плурализма във фламандската преса. От една страна, изключителното право, предоставено на ищеца е само временно и от друга страна дивидентите, дължими на издателя, които е станал основен акционер, са нищо в сравнение с разменната стойност на неговата инвестиция в допълнителни вложения, които той плаща на издателите, продаващи техните, като по този начин им дава възможност да инвестират в сигурността на бъдещето на техните вестници.

92. На четвърто място, ищецът оспорва твърдението на Комисията, че „няма причина да се предполага, че частните телевизионни станции не могат да оцелеят във фламандската общност без монопол на телевизионната реклама”, за което се казва, че ще бъде доказано със стартирането на втори телевизионен канал от ищеца (шести параграф от съображение 13 от преамбюла на оспорваното решение). Такова уверение разкрива неразбирането на икономическата реалност на излъчването по фламандските телевизии, които се характеризира с тесен пазар. Последниците от влизането на канал VT4 на пазара на фламандската телевизия посредством свободата да се предоставят услуги, показва, че комерсиалният телевизионен канал, който е създаден във Фландрия и отговаря на всички условия, заложи от законодателя, може да бъде печеливш, само ако има изключително право на излъчване. След появата на VT4, оборотът на ищеца в областта на рекламите през 1996 г. спада с 21,6% в сравнение с 1994 г. и неговата ликвидност е значително застрашена.

93. Освен това, ищецът не притежава монопол, по-специално поради това, че пазара на телевизионни реклами, не съществува като такъв. Два важни фактора имат отношение към съществуването на комерсиалната телевизия на пазара във Фландрия. Първият, откакто съществува, ищецът се сблъсква с жестока конкуренция за телевизионна публика с обществения телевизионен канал. Този канал притежава монопола над публичните субсидии и монопола за използване на честотите на националното радио, свързани с изключително право в сферата на рекламите, което не е ограничено във времето. Вторият, ищецът е субект на строги програмни изисквания и търговски ограничения, наложени от фламандските власти. При такива обстоятелства, временното изключително право е основно за доходността на ищеца, без което издателите не биха имали възможности за никакви финансови приходи, даващи им възможност да компенсират намаляването на техните приходи от реклама.

94. Фактът, че ищецът сам стартира втори телевизионен канал, Kanaal 2, няма връзка с обосноваването на временното изключително право. Това е защото каналът VTM понася загуби, които могат да се обяснят с факта, че ищецът привежда своя програмен капацитет изцяло в съответствие с качествените

изисквания на фламандските органи срещу изключителното право, предоставено му за 18 години.

95. На пето място, ищецът оспорва твърдението, че изключителното право не е оправдано като гаранция за плурализма във фламандската преса, защото „фламандското правителство би могло да се обърне към (други) подходящи мерки, които да не спъват икономическата интеграция до такава голяма степен” (седми параграф от съображение 13 на преамбюла на оспорваното решение). Освен че Комисията не заявява кои могат да бъдат другите подходящи мерки, изключителното право, дадено на ищеца, значително по-малко нарушава конкуренцията, отколкото плащането на преки и косвени помощи на пресата. Той изброява няколко примера в подкрепа на своето твърдение.

96. Във втората част на правното основание, ищецът оспорва твърдението, че и разпоредбите на Кодекса и оправомощаващите разпоредби са, както следва от диспозитива на оспорваното решение, противоречащи на член 90, параграф 1 от Договора, във връзка с член 52 от него, на основание, че те представляват „прикрита форма на дискриминация” и техните „действия са протекционистки”.

97. Член 41, точка 1 от Кодекса (вж. параграф 4 по-горе) не представлява прикрита форма на дискриминация само от факта, че само един частен телевизионен канал, излъчващ за фламандската общност, може да бъде лицензиран. Нито може да се направи заключение от изискванията относно лицензирането на този частен разпространител, както е посочено в член 44 от Кодекса (вж. параграф 5 по-горе), че прикритата форма на дискриминация съществува в полза на фламандските или белгийски предприятия. Фактът, че две чуждестранни медийни групи придобиват, чрез свои дъщерни дружества, 22,22 % от капитала на ищеца, когато е бил създаден, и че нидерландската медийна група VNU към момента контролира 45 % от неговия капитал показва, че изискванията за лицензиране не поставят препятствия пред чуждестранните предприятия, притежаващи вложения в капитала на телевизионен канал, който не е обществен. Като допълнение, изискването, че 51 % от капитала на ищеца да се притежава от издател на вестници и списания на нидерландски език не възпрепятства чуждестранните издатели на такъв вид публикации от това да имат вложения в този капитал.

98. Вторият параграф от член 80 от Кодекса (вж. параграф 7 по-горе) по същия начин не представлява прикрита дискриминация. Тази разпоредба по никакъв начин не възпрепятства фламандските органи от това да лицензират частен телевизионен канал, чийто капитал е изцяло в ръцете на чуждестранни акционери, 51 % поне от които са издатели на вестници и списания на нидерландски език, да излъчва реклами, насочени към фламандската общност като цяло. Освен това, указът не съдържа отделна разпоредба, който да урежда погасяването на това изключително право в случай, че неговия притежател попадне под контрола, отчасти или изцяло, на чуждестранно предприятие.

99. Що се отнася до мерките за оправомощаване, което ще рече решението на фламандското правителство от 19 ноември 1987 г., с което се одобрява ищеца

като единствения комерсиален канал, излъчващ за фламандската общност като цяло и Кралска заповед от 3 декември 1987 г. (потвърдена с решение от фламандското правителство от 11 декември 1991 г.) даващо му право да излъчва реклами, той заявява, че пречката за установяването, което е необходим резултат от предоставянето на изключителното право, повлиява на белгийските и чуждестранни предприятия в еднаква степен с резултат, че по принцип решението, с което се предоставя на ищеца правото да бъде единствен комерсиален търговски канал, излъчващ за фламандската общност като цяло, не подкопава свободата на установяването.

100. В отговор на първата част от правното основание, Комисията признава, че политиката в областта на културата и съхраняването на плурализма в пресата, може да представлява основна причина за публичния интерес, с който може да се оправдае ограничаването на свободата на установяване. Въпреки това, няма необходими отношения между политиката в областта на културата, за съхраняване на плурализма във фламандската преса и изключителното право, дадено на ищеца. Тя констатира грешки в аргументите на ищеца по всяко от основанията, посочени в решението.

101. В отговор на втората част от правното основание, Комисията твърди, че ищецът основава своята критика на факта, че в решението са били констатирани два отделни случая на дискриминация. Въпреки това, тя констатира едно нарушение на член 90, параграф 1 от Договора, във връзка с член 52 от него, което означава, че се състои от разпоредбите, прочетени заедно, които създават изключителното право.

Съображения на Съда

102. Съгласно 48, параграф 2 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд, по време на съдебния процес не може да бъде представяно ново правно основание, освен ако то не се основава на правни въпроси или на факт, който е бил изяснен в хода на процеса.

103. Въпреки това, трябва първо да се прецени дали аргументите на ищеца, представени на заседанието относно това, че прилагането на член 90, параграф 1 от Договора, във връзка с член 52 от него, е „противоречиво“ представлява, както твърди Комисията, твърдение, което се позовава за първи път на хода на производството.

104. В това отношение, трябва да се отбележи, че това основание за оспорване, изложено от ищеца в заседанието, представлява развитие на аргументите, които той представя в контекста на това правно основание в неговата първоначална молба (вж. параграф 82 по-горе). Тъй като не може да се разглежда като ново искане, на което се позовава за първи път на заседанието, това основание за възражение е недопустимо.

105. С оспорваното решение, Комисията заявява, че разпоредбите на фламандските правила, които дават на VTM изключително право за излъчване на телевизионни реклами за фламандската общност като цяло, са несъвместими с член 90, параграф 1 от Договора, във връзка с член 52 от

него. Той твърди, че държавните мерки, които представляват правното основание за това право, са несъвместими с член 52 от Договора (от втори до пети параграф от съображение 12 на преамбюла) и не се оправдават с „императивните основания на публичния интерес” (седми параграф от съображение 12 на преамбюла). В това отношение той заявява, че въпреки, че политиката в областта на културата и съхраняването на плурализма в пресата, който е един аспект от свободата на изразяване, могат да представлява императивни изисквания в обществен интерес, такъв като да оправдае ограничаването на свободата на установяването (трети параграф от съображение 13 от преамбюла), фламандските правила не са подходящи за гарантиране постигането на целите, които те преследват и отива отвъд това, което е необходимо за тази цел (трети до седми параграф от съображение 13 на преамбюла). Това е защото Комисията заключава, че „(той) не вярва, че монополизиране на VTM в доходите от реклама е оправдано от императивните основания в обществен интерес” (седми параграф от съображение 13 от преамбюла).

106. Съгласно 90, параграф 1 от Договора: „В случай на публични предприятия и предприятия, на които държавите-членки дават специални или изключителни права, държавите-членки нито приемат, нито оставят в сила мярка, противоречаща на разпоредбите, залегнали в този Договор, по-специално тези правила, предвидени в член 6 и членове 85 - 94”. Въпреки, че тази разпоредба предполага съществуването на предприятия, които имат определени специални или изключителни права, не следва, че всички специални или изключителни права са задължително съвместими с Договора. Това зависи от различните правила, на които се позовава член 90, параграф 1 (Решение на Съда от 19 март 1991 г. по дело C-202/88 Франция/Комисия Recueil, стр. I-1223, точка 22, и от 25 юли 1991 г. по дело C-353/89 Комисия/Нидерландия, Recueil, стр. I-4069, точка 34).

107. Следва, че мерките, предприети от държавите-членки по отношение на предприятията, посочени в член 90, параграф 1 от Договора трябва, без да се накърнява прилагането на член 90, параграф 2, да съответстват на правилата, определени в Договора, и по-специално на първия параграф от член 52 от него, който предвижда, че ограниченията на свободата на установяване на гражданите на държавите-членки се отменят поетапно по време на преходния период...”

108. Член 90, параграф 1 от Договора, във връзка с член 52 от него, трябва да се прилагат, когато мярка, приета от държава-членка представлява ограничение на свободата на установяване на гражданите на друга държава-членка на нейна територия и в същото време дава на предприятията преимущество като им предоставя изключително право, освен ако тази държавна мярка не преследва легитимна цел, съвместима с Договора и е постоянно оправдана от първостепенни причини от обществен интерес и поддържането на плурализма в пресата. (Решения на Съда от 25 юли 1991 г. по дело C-288/89 Collectieve Antennevoorziening Gouda, Recueil, стр. I-4007, точка 23; и от по дело C-368/95 Familiapress, цитирано по-горе, точка 18). В такъв случай, все още е необходимо въпросната държавна мярка да бъде подходяща за гарантиране постигането на преследваните цели, а не да излиза

извън това, което е необходимо за постигането на тази цел (Решение на Съда от 31 март 1993 г. по дело C-19/92 Kraus, Recueil, стр. I-1663, точка 32).

109. В контекста на тези разсъждения, аргументите на ищеца, че по приемливи причини, не е необходимо, предоставянето на изключително право да бъде винаги обосновано, (параграф 82 по-горе) се основава на погрешно обещание и следователно трябва да се отхвърли. Освен това, ако се приемат аргументите на ищеца, това би направило невъзможно да се оспорят държавните мерки, с които се предоставя изключително право на едно предприятие, ако предоставянето първоначално е било оправдано, използвайки неговия израз, от „приемливи причини”. Също така би било невъзможно да се прилагат разпоредбите на основните свободи, определени в Договора, към държавна мярка, с която се предоставя изключително право на предприятие, въпреки че пречките, създадени от това право, повече не са оправдани от първостепенните публични интереси.

110. Отхвърлянето на този аргумент, предложен от ищеца, също представя като ирелевантен неговия аргумент относно причините, поради които е предоставено изключителното право през 1987 г. (вж. параграфи 84 - 86 по-горе). Повдигнатият въпрос е дали първостепенните причини относно публичния интерес, които могат да оправдаят ограничаването на свободата на установяване, причинено от влизането в сила на националната мярка, предоставяща изключителното право през 1987 г. все още оправдават това ограничаване.

111. Освен това, в съответствие с член 1 от оспорваното решение, тълкувано в контекста на неговите мотиви, държавната мярка, към която се отнася, което означава втория параграф от член 80 и член 41, точка 1 от Кодекса, заедно с мерките за прилагане, се обявяват за несъвместими като цяло с член 90, параграф 1 от Договора, тълкуван във връзка с член 52 от него. Следователно, подходът на ищеца, който се състои в проверка на всяка от въпросните разпоредби поотделно, не може да се приеме.

112. Освен това, Комисията не е извършила грешка при оценката, в която заявява, че „монопола на VTM върху излъчването на телевизионни реклами, насочени към фламандската общност, възпрепятства операторите от другите държави-членки да се установят във Фландрия или да създадат дъщерно дружество там, с оглед излъчването на телевизионни реклами, насочени към фламандските граждани през белгийски кабелни мрежи за разпространение” (втори параграф от съображение 12 от преамбюла на оспорваното решение) или разглеждайки, като резултат, че фламандските разпоредби нарушават член 52 от Договора.

113. Правото на установяване, предвидено в член 52 от Договора, позволява, в зависимост от посочените изключения и условия, извършването и упражняването на всички видове свободна стопанска дейност на територията на всяка държава-членка, образуването и ръководенето на предприятия и създаването на агенции, клонове и дъщерни фирми (Решение на Съда от 30 ноември 1995 г. по дело C-55/94 Gebhard, Recueil, стр. I-4165, точка 23). Понятието за установяването, по смисъла на Договора, е следователно много

широко, позволява на гражданите на Общността да участват, стабилно и продължително, в икономическия живот на държава-членка, различна от държавата по произход и да ползва преимуществата от това, като по такъв начин допринасят за икономическата и социална взаимна свързаност в рамките на Общността в сферата на дейностите на лицата със свободни професии (същото решение, параграф 25). Накрая от решението Kraus става ясно, че член 52 се противопоставя на всякакви национални мерки, които въпреки, че се прилагат без дискриминация, основана на гражданство, които може да затруднят или да направят по-малко атрактивно упражняването на основните свободи от гражданите на Общността, гарантирани от Договора (вж., в тази връзка, параграф 32 от Решението).

114. По настоящото дело, фламандските разпоредби, предоставящи изключителното право на VTM, правят невъзможно за конкурентните дружества от другите държави-членки, които искат да излъчват, от Белгия, телевизионни реклами, насочени към фламандската общност като цяло, да се установят в Белгия. Тъй като само това заключение е достатъчно, за да покаже пречката пред свободата на установяване, не е необходимо да се проверява дали тези разпоредби представляват „прикрита форма на дискриминация, чието действие е протекционистко” (шести параграф от съображение 12 от преамбюла на оспорваното решение), твърдение, което ищецът оспорва във втората част на искането. От друга страна, трябва да се установи дали Комисията е доказала, че това препятствие за свободата на установяване, не може да се оправдае с първостепенната причина, отнасяща се до обществения интерес. Ищецът оспорва причините, на които се позовава Комисията в оспорваното решение за да докаже, че не са съществували необходимите отношения между политиката в областта на културата за съхраняване на плурализма във фламандската преса и предоставянето на ищеца на временно изключително право да оперира като комерсиален канал във Фландрия.

115. Въпреки това, представените от ищеца аргументи (параграфи 88 и 95) не предполагат, че оценката на Комисията, както е посочено във втори - четвърти параграфи от съображение 13 от преамбюла на оспорваното решение, е погрешна.

116. На първо място, както Комисията правилно отбелязва в четвъртия параграф от съображение 13 на оспорваното решение, въпреки че всички издатели са имали възможността да придобият дял от капитала на ищеца, когато е бил създаден, някои от тях не са използвали тази възможност и следователно не са могли да се ползват от печалбите, запазени за издателите, които са взели участие в този процес. Новите участници на пазара на публикуването на вестници, по същия начин, не са могли да се ползват от предимствата, предоставени от придобиването на дял от капитала на VTM. Като последица, издателите, които нямат дял от капитала на VTM, не могат да получават дивидентите, които VTM плащат и които идват, поне отчасти, от доходи, генерирани от телевизионни реклами. Както заявява Комисията в оспорваното решение „изключителното право, предоставено на VTM основно е в полза на една група от издатели за сметка на други” (четвърти параграф от съображение 13 от преамбюла).

117. На второ място, акционерите на ищеца, работещи във фламандската преса, могат да използват приходите от дивидентите, изплатени от VTM, както те смятат за добре. Следователно, те не са възпрепятствани да преразпределят тези приходи от дивиденти на техните акционери или да ги използват за дейности, които не са свързани с фламандската преса. Следва, че Комисията е имала право да заяви в четвъртия параграф от съображение 13 от преамбюла на оспорваното решение, че държавните мерки, срещу които е било образувано производство, не допринасят задължително за постигане на преследваните цели.

118. На трето място, ищецът не оспорва факта, че фламандските разпоредби не пречат 51 % от капитала на VTM да бъдат държани от един издател на нидерландски език. Следователно, изискването, че основната част от капитала на ищеца трябва да е запазена, не гарантира, че приходите от телевизионна реклама ще бъдат разделени, чрез изплащане на дивиденти, между поне двама издатели на нидерландски език, така че това изискване, само по себе си, не гарантира плурализъм във фламандската преса.

119. На четвърто място, ищецът оспорва твърдението, че няма причина да се предполага, че частен телевизионен канал не може да съществува във Фландрия без монопол върху телевизионната реклама, както се доказва от стартирането на втори телевизионен канал на ищеца (шести параграф от съображение 13 от преамбюла на оспорваното решение). В това отношение ищецът заявява, че печалбата, получена от телевизионна реклама попада в последните финансови години, и по-специално поради конкуренцията от VT4. Въпреки това, намаляването на финансовите характеристики, само по себе си и без допълнителни доказателства в това отношение, не доказва, че становището на Комисията всъщност е погрешно.

120. Освен това, аргументът, който ищецът извежда от публичната субсидия, дадена на обществения телевизионен канал BRTN, който той твърди, че оправдава неговото изключително право, не може да се приеме. Както заявява Комисията, BRTN са поставени в специфична ситуация, където им е поверено обслужването на основните икономически интереси по смисъла на член 90, параграф 2 от Договора за ЕО (понастоящем член 86, параграф 2 ЕО) (втори параграф от съображение 14 от преамбюла на оспорваното решение). Освен това, от факта, че обществения телевизионен канал получава публични субсидии, не е задължителен извода, че на частната станция трябва да бъде предоставено изключително право да излъчва реклами като цяло на съответната територия.

121. По същия начин, тъй като ищецът не предоставя никакви доказателства за да докаже, че програмните изисквания съгласно правилата, на които се позовава, не могат да бъдат постигнати от няколко конкурентни телевизионни станции, неговите аргументи, основани на тези изисквания, трябва да се отхвърлят.

122. На пето място, ищецът отбелязва, че съгласно Комисията, изключителното право не е оправдано като мярка, която да гарантира

плурализма във фламандската преса, защото „фламандското правителство е можело да прибегне до подходящите мерки, които не възпрепятстват икономическата интеграция до такава голяма степен”(седми параграф от съображение 13 на преамбюла от оспорваното решение). Въпреки това, трябва да се отбележи, че Комисията не се е позовала на това съображение в своето решение като допълнително основание, насочено да докаже отсъствието на необходимите отношения между преследваната цел и държавната мярка, предоставяща изключителното право на VTM. Това съображение е било посочено като необходим извод, който фламандското правителство трябва да посочи, ако иска да продължи да гарантира плурализма след приемането на оспорваното решение без да наруши член 90, параграф 1 и член 52 Договора. Освен това, Комисията в своето становище заявява, че целите на политиката в областта на културата и подкрепата за плурализма в пресата, могат да се постигнат чрез отпускане на субсидии на пресата. В тази връзка тя заявява, че ако това е било направено, всички издатели са могли да получат субсидии въз основа на критерии, свързани с преследваната цел, и че субсидиите за пресата не биха могли да доведат до ограничаване на правото на установяване на друг пазар, т.е този на комерсиалната телевизия.

123. От посоченото по-горе, следва, че третото правно основание трябва да бъде отхвърлено като неоснователно.

Четвърто правно основание: злоупотреба с правомощия

Аргументи на страните

124. Ищецът твърди, че съществува сериозно доказателство, в потвърждение на това, че оспорваното решение е в резултат от злоупотреба с правомощия. Той отбелязва, че разпоредбите на Указа от 1987 г. предмет на производството, което е било образувано първо през 1990 г. съгласно член 169 от Договора, след това през 1995 г. съгласно член 90, параграф 1 от Договора, във връзка с член 59 от него, и отново през 1996 г. съгласно член 90, параграф 1 от Договора, във връзка с член 52 от него. Като допълнение, мотивираното становище относно изискването за това, основаната част от капитала на ищеца да принадлежи на издатели на вестници и списания на нидерландски език, е било съобщено на белгийските органи на 15 май 1997 г.

125. Настоящото производство е част от серия производства, които Комисията е образувала срещу Указа от 1987 г.. В този контекст, той отбелязва, че член 90, параграф 3 не налага задължение на Комисията да „предприема действия срещу” изключителните права, а напротив, Ж оставя широко поле на свобода на мерките (вж., *inter alia*, дело T-575/93 Koelman/Комисия, Recueil, стр. II-1).

126. Фактът, че акт на Комисията разкрива сериозна липса на предпазливост и грижа от страна на институцията, която го е приела, е равнозначен на неспазване на законната цел, за която е предоставено правомощието за нейното приемане (Решение на Съда от 21 юни 1958 г. по дело 13/57 Wirtschaftsvereinigung Eisen- und Stahlindustrie и др./Върховен орган, Recueil,

стр. 265, 282). Въпреки това, всички упоменати по-горе производства, доказват очевидната и сериозна липса на предпазливост и грижа, които Комисията е показала, което е достатъчно за да се докаже съществуването на злоупотреба с правомощия.

127. Започването от страна на Комисията на ново производство, съгласно член 90, параграф 3 от Договора за ЕО, след постановяването на Решението Комисия/Белгия, цитирано по-горе, показва, че те са в резултат от проблеми, различни от нейната грижа да изпълни задължението си на пазител на Договора. Същата оценка се отнася и до тези производства, разгледани поотделно. В това отношение ищецът отбелязва, че Комисията е променила курса, когато изведнъж е заявила, че Кодексът не съответства на член 90, параграф 1 и член 52 от Договора, въпреки че преди това е заявявала, че е съвместим с член 90, параграф 1 и член 59 от Договора. Следователно, единствената цел на Комисията е била да атакува изключителното право, предоставено на ищеца.

128. В подкрепа на тези твърдения, ищецът поддържа, че Фламандската социалистическа партия, която е била в опозиция, когато предварителните документи, които прерастват в Указа от 1987 г., са били подготвени, е била яростно против либерализацията на излъчванията във Фландрия чрез създаване на комерсиална телевизионна станция, временно притежаваща изключително право. Той предполага, че Фламандската социалистическа партия е завела жалба и следователно стои зад производството, които завършва с Решението Комисия/Белгия, цитирано по-горе. Фламандската социалистическа партия е била председателствана от 1978 г. до 1988 г. от настоящия комисар, отговарящ по въпросите на конкуренцията.

129. Впечатлението на ищеца е подсилено от факта, че решението, наскоро взето в тази сфера, се основава на отлично партньорство между фламандския министър на радиото и телевизията и комисаря, който отговора по въпросите на конкуренцията. Техните публични изявления са напълно поддържащи се едно друго. Министърът иска да прекрати изключителното право на ищеца, но за да избегне всякакви възможни действия, насочени към получаване на компенсация от страна на ищеца, иска да получи от Комисията решение, в което се обявява това право за несъвместими с правото на Общността.

130. Комисията счита, че по настоящото дело условията, които се изискват за един акт, за да се разглежда като злоупотреба с правомощия, са очевидно недостатъчни.

Съображения на Първоинстанционния съд

131. Една мярка може да се счита за злоупотреба с правомощия, само ако стане ясно, въз основата на обективни, релевантни и устойчиви фактори, че е била взета предвид с изключителна или във всеки случай основна цел да постигне резултат, различен от този, който е заявен или да се заобиколи процедура, специално предвидена в Договора за справяне с обстоятелствата по случая (Решения на Съда от 14 май 1998 г. по дело C-48/96 P Windpark Groothusen/Комисия, Recueil, стр. I-2873, точка 52; и на Първоинстанционния

съд от 6 април по дело T-143/89 Ferrierre Nord/Комисия, Recueil, стр. II-917, точка 68).

132. Доколкото Комисията притежава свобода на действие при упражняване на правомощието, което има по силата на член 90, параграф 3 от Договора (вж. параграф 75 по-горе), не може да се направи възражение относно упражняването на нейното правомощие по време, което тя счита за подходящо. Следователно, от самия факт, че Комисията е образувала производство, което води до приемането на оспорваното решение след като две други производства срещу белгийското правителство са били образувани, не може да доведе до заключението, че тази процедура е било започната с цел, различна от тази да се сложи край на истинско нарушение на правото на Общността.

133. Като допълнение, предполагаемата злоупотреба с правомощията повдига въпроса за упражняването на правомощията от страна на Комисията. Отговорността за изпращането на официалното уведомление на държавата-членка и приемането на решение съгласно 90, параграф 3 от Договора принадлежи на Колегията от членове на Комисията, а не само на един комисар. В последствие, твърдението на ищеца, с което повдига въпроса за отношението на комисаря, отговарящ по въпросите на конкуренцията, по отношение на фламандските разпоредби относно радио- и телевизионното разпръскване, чрез позоваване на неговото минало политическо отношение, дори ако се предположи, че е било доказано, е ирелевантен.

134. Освен това, ищецът не може основателно да се позове на Решението по делото *Wirtschaftsvereinigung Eisen- und Stahlindustrie* и др./Върховен орган, цитирано по-горе. По това дело, един от ищите твърди, в искане относно злоупотреба с правомощията, че Върховният орган, сериозно пренебрегва определени цели, посочени в Договора за ЕОВС „като чрез оспорваните разпоредби, затруднява развитието на определени методи на производство”. В този контекст, Съдът е постановил, че трябва да се прецени „дали, в това отношение, разпоредбите откриват незаконосъобразен мотив или сериозна липса на грижа, равняващи се на неспазване целта на закона и дали в това отношение приоритетът е бил съгласуван с определени законосъобразни цели за сметка на определени други, доколкото всяка е неоправдана спрямо обстоятелствата”. В това отношение, ищецът главно се позовава на този съдебна практика без да посочва, кои цели, определени в Договора, различни от законността в Общността, не са били спазени от Комисията, когато е приемала оспорваното решение.

135. Следва, че твърдението на ищеца не представлява фактор, който да докаже, че процедурата, която е довела до приемането на оспорваното решение, е била образувана с цел, различна от тази да се сложи край на действително нарушаване на правото на Общността.

136. В заключение, четвъртото правно основание е неоснователно и трябва да се отхвърли.

Пето правно основание: нарушаване на член 190 от Договора

Аргументи на страните

137. Ищецът отбелязва, на първо място, че когато Комисията предприела нова линия и е приела решение, което отива отвъд предишните решения, нейното задължение да изложи мотивите си е широко и трябва да се дава сметка за тези мотиви (по дело 73/74 *Papiers Peints/Комисия, Rescueil*, стр. 1491, точка 31).

138. Следователно, трябва да се дадат специфични причини за оспорваното решение, тъй като е било първото решение, в което изключително право е било обявено за незаконосъобразно, съгласно член 90, параграф 1 и член 52 от Договора. Решение 85/276/ЕИО на Комисията от 24 април 1985 г. относно застраховането в Гърция на публичната собственост и заемите, дадени от гръцките държавни банки (ОВ 1985 L 152, стр. 25), на което се позовава ищеца, не просто се отнася до прилагането на член 90, параграф 1 и член 52 от Договора, но също така се позовава на членове 3е, 85 и 86 от Договора за ЕИО.

139. На второ място, е било повече от необходимо да се представят пълните мотиви за оспорваното решение, защото общото прилагане на член 90, параграф 1 и член 52 от Договора се оказва противоречиво. От друга страна, член 90, параграф 1 от Договора разрешава, по принцип, предоставянето и съществуването на изключително право, което има за действие изключването на лица или предприятия, които не притежават това право. От друга страна, член 52 от Договора забранява мерки на държавата-членка, които затрудняват установяването на нейна територия на граждани на друга държава-членка или прави тази възможност по-непривлекателна, дори ако я прилага без дискриминация, основана на гражданство (*Kraus*, цитирано по-горе, точка 32). Несъответствието на тези две разпоредби, следователно, произлиза от факта, че съществуването на изключително право, дадено с член 90, параграф 1 от Договора, възпрепятства, при упражняването на правото на установяване, чуждестранните предприятия, които нямат това право, но искат да извършват дейности в сферата, попадаща под това право. Поради това противоречие, Комисията е трябвало да обясни защо това изключително право, чието съществуване се счита за съвместимо с член 90, параграф 1 от Договора, изведнъж представлява забранена препятствие за правото на установяване.

140. В контекста на тези разсъждения, ищецът счита, че действието от изключването (съображение 12 от преамбюла на оспорваното решение) е присъщо на изключителното право и следователно не може да представлява достатъчна причина за обявяването на изключителното право на излъчване на реклами от и за фламандската общност като цяло, несъвместимо с член 52 от Договора.

141. Изложението на мотивите за оспорваното решение е също недостатъчно по отношение на това ясно да покаже, кои аспекти от диспозитива е имал намерение да потвърди със заключението „делият пазар на телевизионни реклами или поне част от него, подпомага националната икономика” (четвърти параграф от съображение 12 от преамбюла на оспорваното

решение). В този контекст, от диспозитива на оспорваното решение става ясно, че разпоредбите на кодекса относно изключителното право за излъчване на комерсиални реклами и прилагането на мерки, предоставящи изключителното право, представляват нарушение на член 90, параграф 1 от Договора, във връзка с член 52 от него.

142. Комисията заявява, че оспорваното решение не е първият случай, когато се прилага член 90, параграф 1 във връзка с член 52 от Договора и поддържа по същество, че са били предоставени достатъчни мотиви за оспорваното решение.

Съображения на Първоинстанционния съд

143. Трябва да се припомни, че изложението на мотивите, които се изисква според член 190 от Договора, трябва ясно и недвусмислено да показва мотивите на институцията, която е приела мярката, така че да даде възможност на съдебните органи на Общността да упражнят своите правомощия и заинтересованото лице да знае основанията, на които е приета мярката (вж., например, Решение на Първоинстанционния съд от 7 ноември 1997 г. по дело T-84/96 *Ciroke/Комисия, Recueil*, стр. II-2081, точка 46).

144. Следва, че липсата или непълнотата на мотивите, представлява основно процесуално нарушение и като такова, се различава от правното основание за неправилност на основанията за решението, което обратно на това, се разглежда в контекста на въпроса дали решението е основателно (Решение на Първоинстанционния съд по дело *Ciroke/Комисия*, цитирано по-горе, точка 47; *Case T-295/94 Buchmann/Комисия, Recueil*, стр. II-813, точка 45; и дело T-310/94 *Gruber + Weber/Комисия, Recueil*, стр. II-1043, точка 41). Следователно, доколкото аргумента на ищеца, че е бил неправилно определен като „национално предприятие”, търси да оспори правилността на основанията на оспорваното решение, в настоящият контекст е ирелевантно.

145. Ищецът поддържа, че не са дадени достатъчно мотиви за оспорваното решение, що се отнася до неговото неодобрение на изключителното право, предоставено от фламандските органи, по силата на общо прилагане на член 90, параграф 1 и член 52 от Договора.

146. Въпреки това, случаят не е такъв. Съображения 11 - 14 от преамбюла на оспорваното решение разясняват правната оценка на Комисията. По-специално, съображения 11 и 12 съдържат указания, които правят възможно да се разберат мотивите, които Комисията е следвала, когато е решила да прилага член 90, параграф 1 във връзка с член 52 от Договора.

147. По този начин, в първия параграф от съображение 11 от преамбюла се заявява, че „докато член 90 предполага, че предприятията могат да притежават определени изключителни права, не следва, че всички специални и изключителни права са задължително съвместими с Договора” и „тяхната съвместимост трябва да се преценява в светлината на различните правила на Договора, към които се отнася член 90, параграф 1.” В това отношение Комисията обяснява, че VTM е частното предприятие, на което фламандската

общност предоставя изключителното право да излъчва реклами, насочени към фламандските граждани като цяло и посочва, че „изключителното право произлиза от мярката на държавата” (втори параграф от съображение 11 от преамбюла).

148. На следващо място, след позоваването на член 52, Комисията посочва: „Монополът на VTM над излъчването на телевизионни реклами, насочени към фламандските граждани пречи на всеки оператор от друга държава-членка да се установи във Фландрия или да учреди дъщерно дружество там, с оглед излъчването на телевизионни реклами, насочени към фламандските граждани чрез белгийска кабелна мрежа” (втори параграф от съображение 12 на преамбюла). В това отношение той посочва, че: „Въпросните разпоредбите се прилагат без разграничение между предприятията, регистрирани в Белгия, различни от VTM, и за предприятия от други държави-членки; но това не е достатъчно за да има преференциално отношение към VTM извън приложното поле на член 52 от Договора” (трети параграф от съображение 12 от преамбюла).

149. Следва, че с ясни условия, Комисията е заявила, че комбинацията от член 90, параграф 1 и член 52 от Договора се прилага в настоящия случай, защото въпросната държавна мярка, първо, предоставя изключително право на ищеца и второ, е несъвместима с член 52 от Договора.

150. Тъй като Комисията е дала подробно описание на своите мотиви в оспорваното решение, ищецът не доказва правотата си като се позовава на съдебната практика, според която, когато едно решение, което се разглежда като добре-обосновано, може да се аргументира в съкратен вариант, например чрез препращане към тези решения, Комисията трябва да поясни своите мотиви, ако решението значително отива отвъд предишните решения (Решение по дело *Papier Peints* и др./Комисия, цитирано по-горе, точка 31; и Решение на Първоинстанционния съд по дело *T-34/92 Fiatagri* и *New Holland Ford*/Комисия, *Recueil*, стр. II-905, точка 35). При всички положения, Комисията не се отклонява от своите предишни решения до такава степен, че да трябва да предоставя по-ясни мотиви на оценката Ж за нарушаването на член 90, параграф 1 и член 52 от Договора. Това е защото Комисията, както тя заявява, че вече е използвала комбинацията от членове 90 и 52 от Договора в Решение 85/276 от 24 април 1985 г. Фактът, че Комисията в това решение се позовава не само на общото прилагане на членове 90 и 52 от Договора, но също така и на други разпоредби от Договора за да достигне до заключението, че националните разпоредби, срещу които е бил заведен иска, са несъвместими с правото на Общността, по никакъв начин не се различава от факта, че тя счита, че общото прилагане на член 90, параграф 1 и член 52 от Договора е било възможно.

151. На последно място, трябва да се припомни, че диспозитива на оспорваното решение трябва да се тълкува в контекста на мотивите, на които се основава (вж., например, Решение на Съда от 16 декември 1975 г. по съединени дела 40 - 48, 50, 54 - 56, 111, 113 и 114/73 *Suiker Unie* и др./Комисия, *Recueil*, стр. 1663, точки 122 - 124). Член 1 от оспорваното решение обявява, че държавните мерки, които той определя като

„несъвместими с член 90, параграф 1 от Договора във връзка с член 52 от него.” В това отношение от изложението на мотивите на оспорваното решение става ясно, че установеното несъответствие не се отнася до разпоредбите на фламандското законодателство, разглеждани поотделно, а „гълкувани заедно” (първи параграф от съображение 2) или „във връзка” (втори параграф от съображение 11 от преамбюла). Следва, че въпросът относно това кой параграф от диспозитива е трябвало да се потвърди от заключението, че „делият пазар на телевизионни реклами или поне част от него, подпомага домакинствата” (четвърти параграф от съображение 12 от преамбюла на оспорваното решение) е ирелевантен.

152. От посоченото по-горе става ясно, че петото правно основание трябва да се отхвърли.

153. Следва, че искът трябва да се отхвърли в неговата цялост.

По съдебните разноски

154. Съгласно член 87, параграф 2 от Процедурния правилник, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. Ищецът е загубил делото следва да бъде осъден да заплати съдебните разноски, поискани от Комисията.

По изложените съображения Първоинстанционният съд (първи разширен състав) реши:

1. Отхвърля иска.

2. Осъжда ищеца да заплати съдебните разноски.

Подписи

Произнесено в открито съдебно заседание на 8 юли 1999 г.

Подписи